

Національний
банк України

Щомісячні опитування підприємств України

Квітень 2023 року

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Випуск № 43
Департамент статистики та звітності

Головне

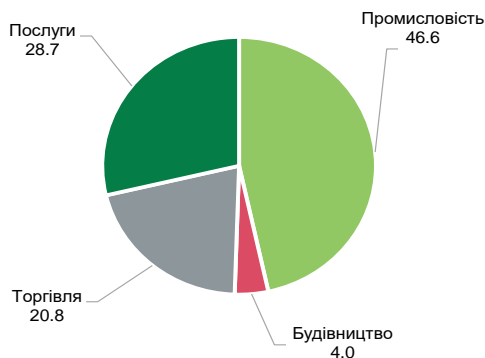
У квітні бізнес позитивно оцінив результати своєї діяльності вперше з жовтня 2021 року, адаптувавшись до умов повномасштабної війни у країні. Індекс очікувань ділової активності (ІОДА) становив 51.5 (у березні – 49.5).

- Поліпшення ситуації з енергопостачанням, збільшення пропозиції продовольства та пального, поліпшення інфляційних та курсових очікувань, підвищення споживчих настроїв населення позитивно позначилися на очікуваннях підприємств усіх секторів.
- Підприємства промисловості та торгівлі другий місяць поспіль зберігають позитивні очікування щодо результатів своєї діяльності. Респонденти налаштовані на збільшення обсягів виробництва товарів, обсягів нових замовлень і товарообороту.
- Респонденти сектору будівництва та сфери послуг все ще зберегли песимістичні оцінки своїх економічних перспектив, однак уже прогнозували зростання обсягу закупівлі послуг підрядників, обсягу наданих послуг та обсягу послуг у процесі виконання.
- Підприємства торгівлі очікують на збільшення чисельності працівників, решта опитаних секторів прогнозують нижчі темпи скорочення персоналу.
- Попри пом'якшення прогнозів респондентів, збереглися високі очікування щодо зростання закупівельних цін, а також тарифів на власну продукцію/послуги.

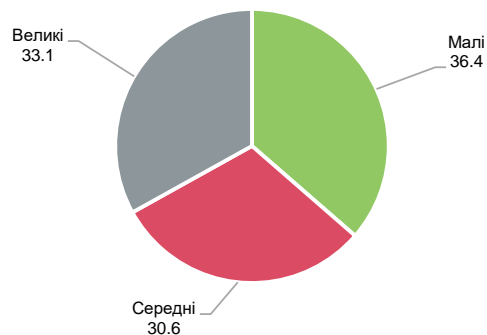
НБУ публікує результати щомісячного опитування в форматі «Відкриті дані». Інформація доступна за посиланням <https://bank.gov.ua/ua/open-data/api-dev>

Паспорт вибірки

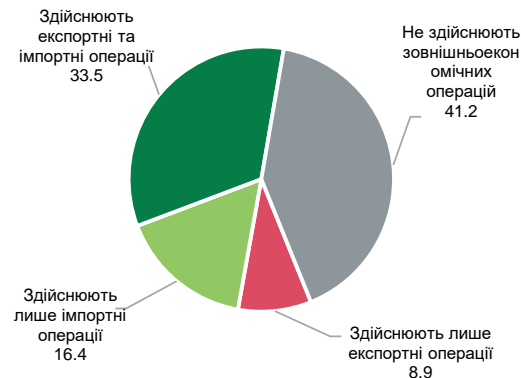
Розподіл респондентів за секторами економіки, %

Розподіл респондентів за розміром підприємств, %

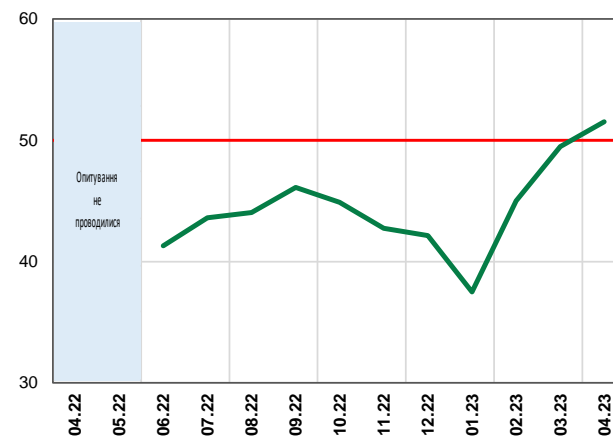
Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- Час проведення опитування: 04 – 21 квітня 2023 року
- Опитано всього: 481 підприємство
- Горизонт опитування: зміна показників діяльності підприємств у квітні порівняно з березнем

Сектор	Вагова структура для розрахунку ІОДА, %	Дифузійний індекс (секторальний)		
		Березень 2023	Квітень 2023	Зміна м/м
Промисловість	36.8	51.2	50.5	-0.7
Будівництво	2.5	45.9	44.9	-1.0
Торгівля	25.2	53.6	57.6	3.9
Послуги	35.5	45.7	48.8	3.1
Загалом	100.0	ІОДА (в цілому по Україні)		
		49.5	51.5	2.1

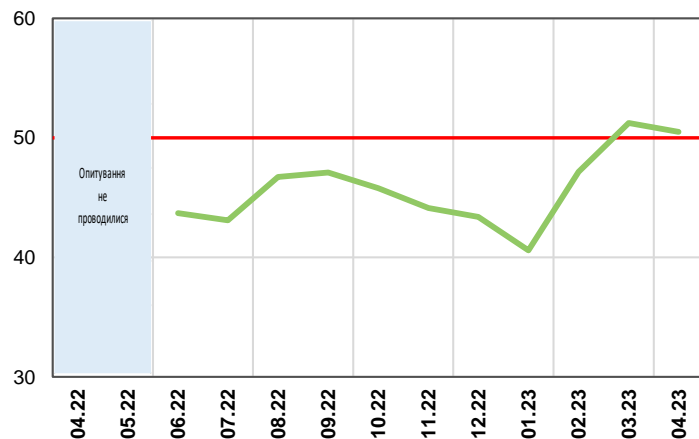
Індекс очікування ділової активності

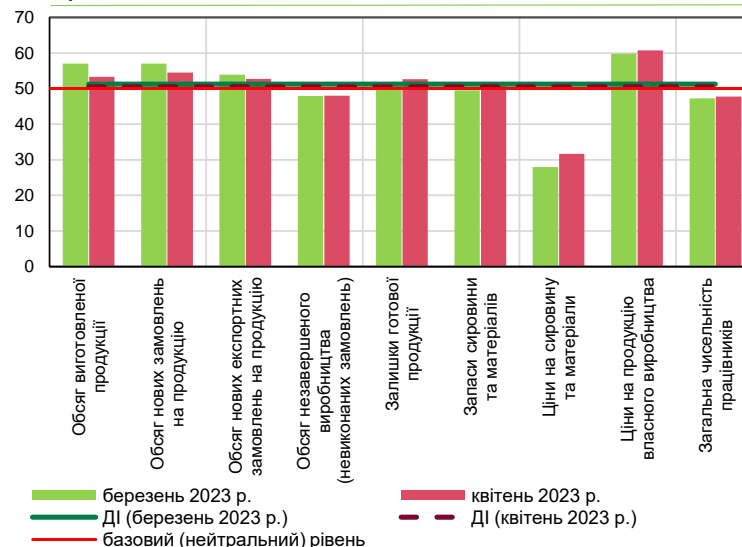
В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлень

Промисловість

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств промисловості

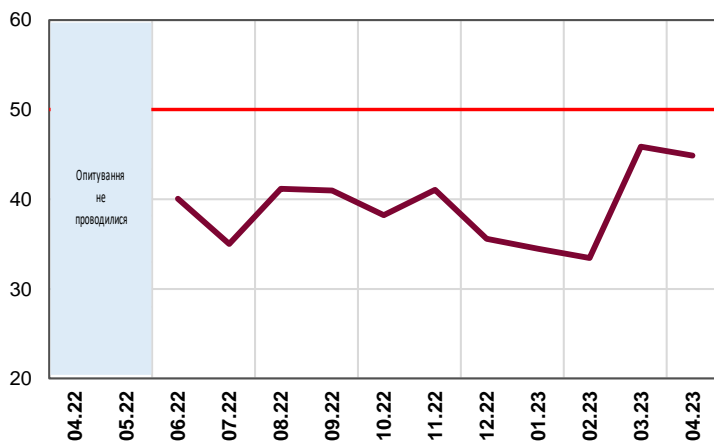
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств промисловості

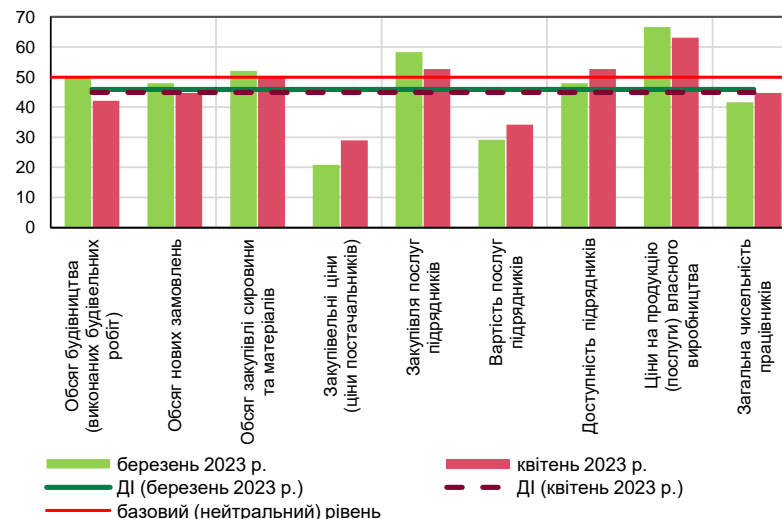
- Підприємства промисловості другий місяць поспіль очікують зростання своїх економічних результатів на тлі поліпшення логістики, скорочення виробничих витрат для відновлення енергопостачання, стабілізації цін на пальне: **ДІ сектора становив 50.5** (у березні – 51.2).
- Респонденти очікували збільшення обсягів виготовленої продукції, обсягів нових замовлень на продукцію, у т. ч. експортних, хоча й дещо нижчими темпами: ДІ – 53.3, 54.5 і 52.8 відповідно (у березні – 57.0, 57.0 та 53.9 відповідно).
- Залишаються негативними оцінки щодо обсягів незавершеного виробництва (невиконаних замовлень): ДІ – 48.0. Одночасно дещо послабились очікування щодо залишків готової продукції: ДІ – 52.7 відповідно (у березні – 51.6).
- Дещо пом'якшилися очікування щодо зростання цін на сировину та матеріали на тлі незначного підвищення оцінок щодо цін на продукцію власного виробництва: ДІ – 31.7 та 60.7 відповідно (у березні – 28.0 та 59.8).
- Однак залишаються песимістичними очікування щодо загальної чисельності працівників: ДІ – 47.8 (у березні – 47.3).

Будівництво

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств будівництва

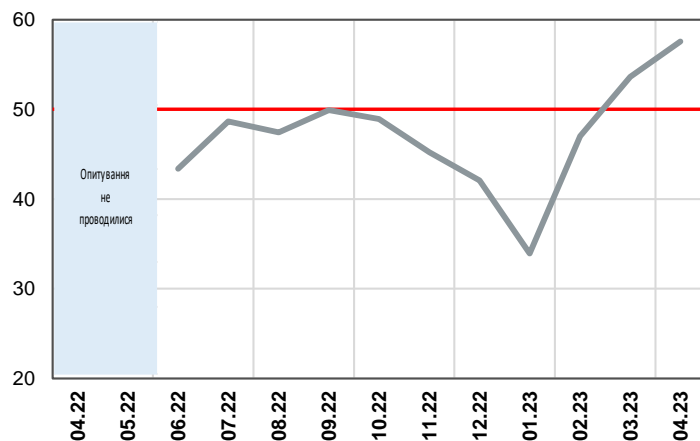
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств будівництва

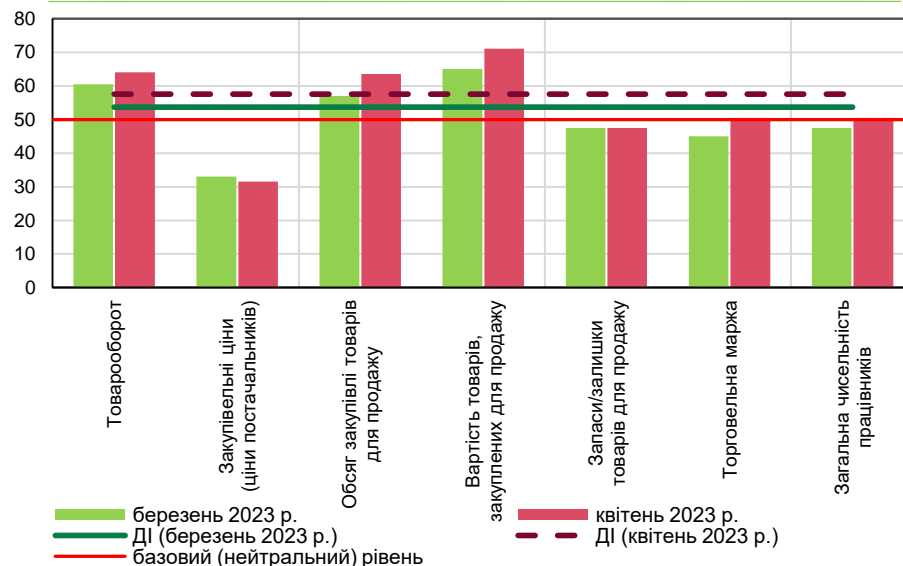
- Низька фінансова спроможність споживачів, брак інвестицій, несприятливі погодні умови зумовили **найстриманіші серед інших секторів оцінки підприємств будівництва щодо своїх економічних перспектив**: у квітні **ДІ сектора становив 44.9** (у березні – 45.9).
- На відміну від попереднього місяця, очіувалося зменшення обсягів будівництва, а також посилилися негативні оцінки щодо обсягів нових замовлень: ДІ – 42.1 і 44.7 відповідно (у березні – 50.0 і 47.9). Водночас будівельники не очіували змін обсягу закупівлі сировини та матеріалів: ДІ – 50.0 (у березні – 52.1).
- Послабились очікування щодо **зростання обсягу закупівлі послуг підрядників**: ДІ – 52.6 (у березні – 58.3).
- Пом'якшилися оцінки щодо зростання закупівельних цін та вартості послуг підрядників, та, відповідно, зростання цін на продукцію власного виробництва: ДІ – 28.9, 34.2 та 63.2 відповідно (у березні – 20.8, 29.2 та 66.7).
- Підприємства будівництва другий місяць поспіль пом'якшують свої прогнози щодо скорочення кількості працівників: ДІ – 44.7 (у березні – 41.7).

Торгівля

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств торгівлі

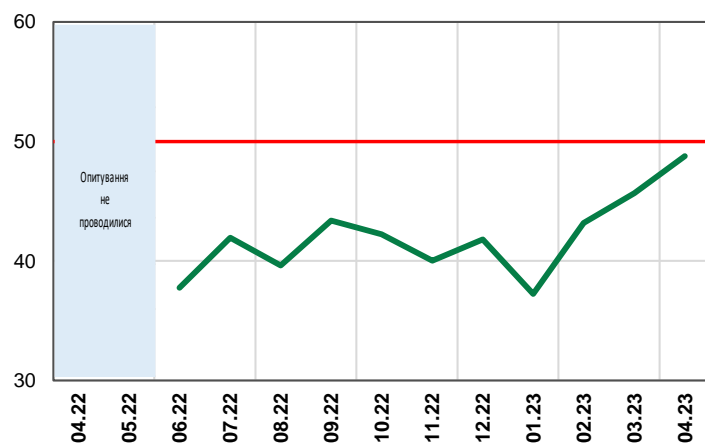
Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств торгівлі

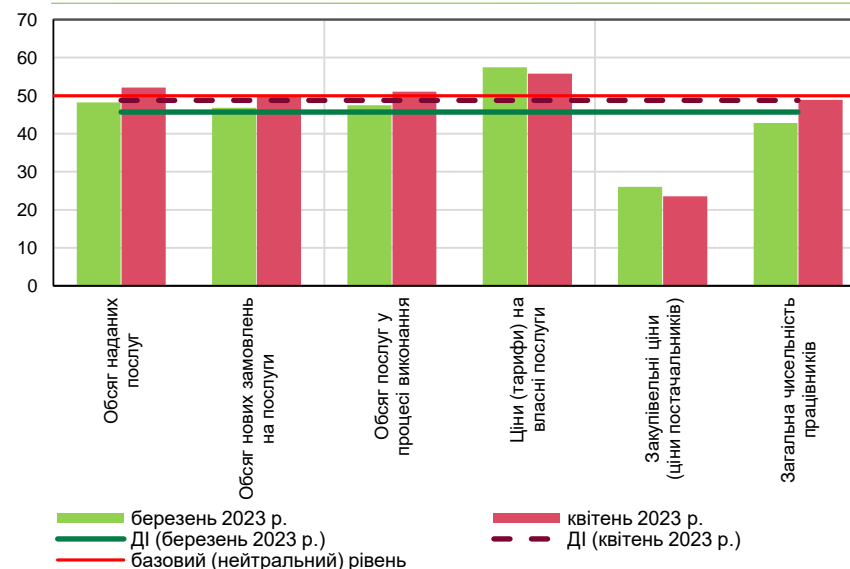
- **Другий місяць поспіль підприємства торгівлі очікують зростання економічних показників своєї діяльності**, зважаючи на сповільнення інфляційного тиску, позжавлення споживчого попиту та збільшення пропозиції товарів: **ДІ сектору зріс до 57.6** (у березні – 53.6).
- Респонденти сектора **посилили очікування щодо збільшення товарообороту та обсягів закупівлі товарів для продажу**: ДІ – 64.0 і 63.5 відповідно (у березні – 60.5 і 57.0). Одночасно прогнозувалося **подальше зростання вартості товарів, закуплених для продажу**: ДІ – 71.0 (у березні – 65.0).
- **Посилились оцінки щодо зростання закупівельних цін**: ДІ – 31.5 (у березні – 33.0), натомість, **уперше з липня 2019 року, очікувалося підвищення торговельної маржі**: ДІ – 50.5 (у березні – 45.0).
- На відміну від інших секторів економіки, **підприємства торгівлі вперше з січня 2022 року очікують на збільшення чисельності працівників**: ДІ – 50.5 (у березні – 47.5).

Послуги

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сфери послуг

Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств сфери послуг

- Завдяки поступовому відновленню попиту, поліпшенню ситуації з енергопостачанням, а також сезонному фактору підприємства сфери послуг **продовжили пом'якшувати негативні оцінки щодо своїх економічних перспектив**: у квітні **ДІ становив 48.8** (у березні – 45.7).
- Негативні оцінки респондентів щодо обсягів нових замовлень суттєво знизилися: ДІ – 49.6 (у березні – 46.8). Очікувалося зростання обсягу наданих послуг та обсягу послуг у процесі виконання: ДІ – 52.2 та 47.5 відповідно (у березні – 48.2, та 47.5).
- Підприємства сектора послабили очікування щодо зростання цін на власні послуги, незважаючи на підвищення оцінок щодо зростання цін постачальників: ДІ – 55.8 і 23.6 відповідно (у березні – 57.5 і 26.1).
- Попри пом'якшення очікувань, керівники сектора все ще налаштовані на скорочення загальної чисельності працівників: ДІ – 48.9 (у березні – 42.9).

Додатки

Дані опитування підприємств промисловості у квітні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг виготовленої продукції	26	54	20
Обсяг нових замовлень на продукцію	28	53	19
Обсяг нових експортних замовлень на продукцію	20	66	14
Обсяг незавершеного виробництва (невиконаних замовлень)	10	75	14
Залишки готової продукції	18	59	23
Запаси сировини та матеріалів	24	54	22
Ціни на сировину та матеріали	41	54	4
Ціни на продукцію власного виробництва	27	68	5
Загальна чисельність працівників	11	74	15

Дані опитування підприємств будівництва у квітні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг будівництва (виконаних будівельних робіт)	21	42	37
Обсяг нових замовлень	21	47	32
Обсяг закупівлі сировини та матеріалів	26	47	26
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	42	58	0
Закупівля послуг підрядників	21	63	16
Вартість послуг підрядників*	32	68	0
Доступність підрядників	11	84	5
Ціни на продукцію (послуги) власного виробництва	26	74	0
Загальна чисельність працівників	5	79	16

Дані опитування підприємств торгівлі у квітні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Товарооборот	45	38	17
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	38	61	1
Обсяг закупівлі товарів для продажу	44	39	17
Вартість товарів, закуплених для продажу	49	44	7
Запаси / залишки товарів для продажу*	27	51	22
Торговельна маржа	15	71	14
Загальна чисельність працівників	9	83	8

Дані опитування підприємств сфери послуг у квітні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг наданих послуг	27	51	22
Обсяг нових замовлень на послуги	25	50	25
Обсяг послуг у процесі виконання	21	60	19
Ціни (тарифи) на власні послуги	19	74	7
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	54	44	1
Загальна чисельність працівників	10	78	12

Основні терміни та поняття

- **Дифузійний індекс (ДІ)** – показник, розрахований як сума часток “позитивних” (зростання) відповідей та половини часток “нейтральних” (без змін) відповідей за формулою:

$$DI_j = (P \cdot 1) + (E \cdot 0.5) + (N \cdot 0),$$

де P – частка респондентів, що повідомляють про зростання (оптимістичні оцінки);

E – частка респондентів, що повідомляють про відсутність змін;

N – частка респондентів, що відзначають зниження (песимістичні оцінки).

За умови, що $P + E + N = 100$

- Значення індексу коливається від 0 до 100:

рівень 50.0 – відсутність змін порівняно з попереднім місяцем;

вище 50.0 – поліпшення або зростання порівняно з попереднім місяцем;

нижче 50.0 – погіршення або скорочення порівняно з попереднім місяцем.

Чим більше відхилення індексів від рівня 50.0, тим вища швидкість змін.

- Розрахунок ДІ показників “залишки готової продукції” та “ціни на сировину та матеріали” для промисловості, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “вартість послуг підрядників” для будівництва, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “запаси/залишки товарів для продажу” для торгівлі, “закупівельні ціни постачальників” для сфери послуг здійснено на основі інверсії відповідей: зростання – песимістична оцінка, зниження – оптимістична.
- **ЮДА** – показник, середньозважений за частками секторів економіки у ваговій структурі.

Національний банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)